

تشکيلات اساسيه قانونى [۱]

قانون نومروسى ۴۹۱

۱۶ رمضان ۱۳۴۲ و ۲۰ نيسان ۱۳۴۰

برنجى فصل

احكام اساسيه

- ماده ۱ توركيه دولتى برجهوريتدر .
- ماده ۲ توركيه دولتتد ديي . ددين اسلامدر ؛ رسمى ديلى توركجهدر ؛ مقرى انقره شهريدر .
- ماده ۳ توركيه بويوك ملت مجلسى ، ملتك يكانه و حقيقى مثلى اولوب ملت نامنه حق حاكميتى استعمال ايدر .

[۱] اشبو قانون ، جريده عدايه نك ۱ سنه ۱۳۴۰ تاريخ و ۲۲-

۲۳ - ۲۴ نومرولو فوق العاده نسخه سندن اقتباس اولمشدر .

- مادہ ۵ تشریح صلاحیتی واجرا قدرتی بویوک ملت مجلسندہ تجلی وتمرکز ایدر .
- مادہ ۶ مجلس، تشریح صلاحیتی بالذات استعمال ایدر .
- مادہ ۷ مجلس ، اجرا صلاحیتی ، کندی طرفندن منتخب رئیس جمهور واونک تعیین ایدہجکی بر اجرا وکیلاری ہیٹی معرفتیلہ استعمال ایدر .
- مجلس ، حکومتی هر وقت مراقبه واسقاط ایدہبیلیر .
- مادہ ۸ حق قضاء، ملت نامنه، اصولی وقانونی دائرہسندہ مستقل محاکم طرفندن استعمال اولونور .

ایگنجی فصل

وظیفہ تشریحیہ

- مادہ ۹ تورکیہ بویوک ملت مجلسی قانون مخصوصنه توفیقاً ملت طرفندن منتخب مبعوثلردن متشکلدر .
- مادہ ۱۰ اون سکز یاشنی اکیال ایدن هر ارکک تورک، مبعوثان انتخابنه اشتراک ایتک حقی حائزدر .
- مادہ ۱۱ اوتوز یاشنی اکیال ایدن هر ارکک تورک ، مبعوث انتخاب ایدلمک صلاحیتی حائزدر .
- مادہ ۱۲ اجنبی خدمت رسمیهسندہ بولونانلر، محازات ترهیه ویا سرقت ، ساخته کارلق ، دولاندر بچلیق ، امنیت

سوء استعمال ، جيلهلى افلاس جرملىرىدىن بىرلە محكوم اولانلار ،
مىجورلار ، تابعيت اجنپه ادعاسىدا بولغانلار ، حقوق مدنيه دن
اسقاط ايدىلىش اولانلار تورگه اوقۇيۇپ يازمق بىلمەينلر مبعوث
اتخاب اولونمازلر .

ماده ۱۳ بويوك ملت مجلسىنىڭ اتخابى دوت سىنەدە بر
كره اجرا اولونور .

مدتى بىتن مبعوثلر ككرار اتخاب ايدىلملىرى جاؤدر .
سابق مجلس لاحق مجلسك اجتماعه قدر دوام ايدر .
يكي اتخاباتك اجرا سىنە امکان كورولمىدىكى تقديرده اجتماع
دوره سىنە بر سىنە تمديدى جاؤدر .
هر مبعوث يالكز كىندىنى اتخاب ايدىن دائره نك دكل ،
عموم مىتنك و كىلدر .

ماده ۱۴ بويوك ملت مجلسى هر سىنە تشرىن ثانى استدا -
سندە دعوتسىز طوپلانبر .

مجلس ، اعضاسىنك مملكت داخلىندە دور ، تدقيق و مراقبه
وظيفه لرىنك احضارى و تنفس و استراحتلىرى ايجون سىنەدە
آلتى ايدىن فضله تعطيل فعاليت ايدە مز .

ماده ۱۵ قانون تكليف ايتك حقى مجلس اعضاسىنە
واجرا و كىللىرى هئىئە غاؤدر .

ماده ۱۶ مبعوثلر ، مجلسه التحاق ايتدكلر نەدە شوشكلدە

تحلیف اولونورلر : [وطن و ملتک سعادت و سلامتہ و ملتک بلاقید و شرط حاکمیتہ مغایر برغایہ تعقیب اتمہ یہ جکنہ و جمہوریت اساسلرینہ صداقتدن آیریلیمہ جغنه (والله)] .

مادہ ۱۷ ہیچ بر مبعوث محاس داخلندہ کی رأی و مطا۔
لعہ سندن و بیاناتندن و مجلسدہ کی رأی و مطالعہ سنک و بیاناتنک مجلس خارجندہ ایراد و اظهارندن دولای مسؤل دکدر . کرک انتخابندن اول و کرک صوکرہ علیمہ جرم اسناد اولوان بر مبعوثک مظلوناً استجوابی و یا توقیفی و یا خود محاکمہ سنک اجراسی ہیئت عمومیه نك قرارینہ منوطدر . جنائی جرم مشهود بودن مستنادر . آنجاک بوتقدیرده مقام عاڈی مجلسی در حال خبردار اتمکہ مکلفدر . بر مبعوثک انتخابندن اول و یا صوکرہ علیمہ صادر اولمش جزائی بر حکمک انفاذی مبعوثلق مدتک ختامہ تعلیق اولونور . مبعوثلق مدتی اثناسندہ مرور زمان جریان اتمز .

مادہ ۱۸ مبعوثلرک سنوی تخصیصاتلری قانون مخصوص ایله تعیین اولونور .

مادہ ۱۹ تعطیل اثناسندہ رئیس جمہور و یا مجلس رئیس لوزوم کورورسه مجلسی اجتماعہ دعوت ایده بیله جکی کبی اعضادن بشده بری طرفندن طلب وقوع بولورسه مجلس رئیس دخی مجلسی اجتماعہ دعوت ایدر .

مادہ ۲۰ مجلس مذاکراتی علنیدر و حرفیاً نشر اولونور .

فقط نظامنامه داخلیده مندرج شرائطه توفیقاً مجلس خفی جلسله دخی عقد ایده بیلیر و خفی جلسله مذاکراتنک نشری مجلسک فرارینه منوطدر .

ماده ۲۱ مجلس ، مذاکراتی کنندی نظامنامه داخلیسی موجبجه اجرا ایدر .

ماده ۲۲ سؤال و ایضاح و مجلس تحقیقاتی مجلسک جمله صلاحیتندن اولوب شکل تطبیقی نظامنامه داخلی ایله تعیین اولونور .

ماده ۲۳ مبعوثلق ایله حکومت مأموریتی بر ذات عهدهسندده اجتماع ایده مز .

ماده ۲۴ تورکیه بیوک ملت مجلسی هیئت عمومیهسی هر تشرین ثانی ابتداسنده برسنه ایچون بر رئیس و اوچ رئیس و کیلی انتخاب ایدر .

ماده ۲۵ انتخاب دورهسنک ختامندن اول مجلس عدد مرتبک اکثریت مطلقهسیله انتخابات تجدید اولونورسه یکی اجتماع ایدن مجلسک انتخاب دورهسی ایلك تشرین تانیدن باشلار .
تشرین تانیدن اول واقع اولان اجتماع ، فوق العاده بر اجتماع عد اونور .

ماده ۲۶ بیوک ملت مجلسی احکام ~~فرهینک~~ تنفیسی ، قوانینک وضعی ، تعدیلی ، تفسیری ، فسخ و الغاسی ، دولترلله

مقاولہ ، معاہدہ و صلح عقدی ، حرب اعلانی ، موازنہ عمومیہ ، مالہ و دولتک عموم حساب قطعی قانونلرینک تدقیق و تصدیقی ، مسکوکات ضربی ، انحصار و مالی تعہدی متضمن مقاولات ، و امتیازاتک تصدیق و فسخی ، عمومی و خصوصی عفو اعلانی ، جزالرک تخفیف و یا تحویلی ، تحقیقات و مجازات قانونیہنک تأجیلی ، محکمہ لردن صادر اولوب قطعیت کسب ایتمش اولان اعدام حکملرینک انفاذی کی وظائفی بالذات کندی ایفا ایدر .

مادہ ۲۷ بر مبعوثک وطنہ خیانت و مبعوثلغی زمانندہ ارتکاب تہمتلرندن بریلہ مہم اولدیغنه تور کیہ بیوک ملت مجلسی ہیئت عمومیہ سی اعضای موجودہ سنک ثلثان اکثریت آراسیلہ قرار ویریلیر و یا خود اون ایکنجی مادہ دہ مندرج جرائمدن بریلہ محکوم اولور و محکومیتی قضیہ محکمہ حالی الیرسہ مبعوثلق صفتی زائل اولور .

مادہ ۲۸ استعفا، اسباب مشروعہ دولایسیلہ محجوریت ، بلا مآذونیت و معذرت ایکی آی مجلسہ عدم دوام و یا خود مأموریت قبولی حاللرندہ مبعوثلق ساقط اولور .

مادہ ۲۹ یوقاریدہ کی مادہ لر موجینجہ مبعوثلق صفتی زائل و یا ساقط اولان و یا خود وفات ایدن مبعوثک یرینہ بردیکری انتخاب اولنور .

مادہ ۳۰ بیوک ملت مجلسی ، کندی ضابطہ سنی رئیسی معرفتیلہ تنظیم و اداره ایدر .

اوچنچی فصل

وظیفه اجراییه

ماده ۳۱ تورکیه رئیس جمهوری ، بیوک ملت مجلسی هیئت عمومی طرفندن و کندی اعضای میانندن بر انتخاب دورسی ایچون انتخاب اولنور . وظیفه ریاست یکی رئیس جمهورک انتخابه قدر دوام ایدر . تکرار انتخاب اولنق جاؤردر .

ماده ۳۲ رئیس جمهور دولتک رئیسیدر . بوصفته مراسم مخصوصده مجلسه ولزوم کوردکجه اجرا و کیلیری هیئته ریاست ایدر . رئیس جمهور ریاست جمهور مقامنده بولندجه مجلس مناقشات ومذاکراتنه اشتراک ایدمز ورأی ویره مز .

ماده ۳۳ رئیس جمهور خستهلق و مملکت خارجنده سیاحت کبی بر سببله وظائفنی ایفا ایدمز ویا وفات ، استعفا وسائر سبب دولایسیله جمهوریت ریاستی انحلال ایدرسه بیوک ملت مجلسی رئیسینی وکالته رئیس جمهور وظائفنی ایفا ایدر .

ماده ۳۴ جمهور ریاستنک انحلالنده مجلس مجتمع ایسه یکی رئیس جمهوری درحال انتخاب ایدر .

مجلس مجتمع دکلسه رئیس طرفندن هان اجتماعه دعوت ایدیلهرک رئیس جمهور انتخاب ایدیلیر . مجلسک انتخاب دورسی

ختم بولمش ویا انتخاباتک تجدیدینہ قرار ویرلمس اولورسه رئیس
جمہوری کلہ جک مجلس انتخاب ایدر .

مادہ ۳۵ رئیس جمہور ، مجلس طرفندن قبول اولنان
قانونلری اون کون ظرفندہ اصدات و اعلان ایدر .

تشکیلات اساسیہ قانونی ایله بودجه قانونلری مستتب اولمق
اوزره اصدار و اعلانی موافق کورمدیکی قانونلری بردھا
مذاکرہ ایدلمک اوزره اسباب موجبہ سبلہ برلکده کذا اون کون
ظرفندہ مجلسہ اعاده ایدر .

مجلس ، مذکور قانونی بودفعہده قبول ایدرسہ ، اونک
اعلانی رئیس جمہور ایچون محبوریدر .

مادہ ۳۶ رئیس جمہور ، ہر سنہ تشرین تانیدہ حکومتک
کچن سنہ کی فعالیتہ و اوسنہ اتخاذ ایدلمسی مناسب کورولن تدبیرلرہ
دائر برنطق ایراد ایدر و یا خود باش و کیلہ قرائت ایتدیرر .

مادہ ۳۷ رئیس جمہور ، اجنبی دولتلك نزدیکہ تورک
جمہوریتنک سیاسی ممثللرینی تعیین و اجنبی دولتلك سیاسی
ممثلرینی قبول ایدر .

مادہ ۳۸ رئیس جمہور ، انتخابی عقبندہ و مجلس حضورندہ
شو صورتہ یمین ایدر :

[رئيس جمهور صفتيله جمهوريتك قانونلرينه و حاكميت مليه اساسلرينه رعايت و بونلرى مدافعه ، تورك ملتك سعادتنه صادفانه و بوتون قوتمله صرف مساعى ، تورك دولتنه توجه ايده جك هر تهلكه يي كمال شدتله منع ، توركيه نك شان و شرفنى وقايه و اعلايه و درعهده ايتديكم وظيفه ك ايجاباتنه حصر نفس ايتمكدن آيريله جغمه (والله)] .

ماده ۳۹ رئيس جمهورك اصدار ايده جكي بالجمله مقررات باش و كيل ايله و كيل عاندى طرفلردن امضا اولنور .

ماده ۴۰ باش قوماندانلق ، توركيه بيوك ملت مجلسنك شخصيت معنويه سنده مندج اولوب رئيس جمهور طرفدن تمثيل اولنور . قواى حربيه نك امر قومانداسى حضرده قانون مخصوصنه توفيقاً اركان حربيه عموميه رياسته و سفرده اجرا و كيللرى هيئتلك انهاسى اوزرينه رئيس جمهور طرفدن نصب ايديله جك ذاته توديع اولنور .

ماده ۴۱ رئيس جمهور ، خيانت وطنيه حالنده بيوك ملت مجلسنه قارشى مسؤلدر . رئيس جمهورك اصدار ايده جكي بالجمله مقرراتدن متولد مسؤليت ۳۹نجى ماده موجبنجه مذكور مقرراتى امضا ايدن باش و كيل ايله و كيل عاندينه راجعدر . رئيس جمهورك خصوصات شخصيه سندن دولاي مسؤليتى لازم

کد کدکہ اشبو تشکیلات اساسیہ قانونک مصونیت تشریحیہ
تعلق ایدن ۱۷نجی مادہ سی موجبہ حرکت ایدیلیر .

مادہ ۴۲ رئیس جمهور ، حکومتک انہاسی اوزرینہ
دائی معلولیت ویا شیخوخت کبی ، شخصی سبیلردن دولایی
معین افرادک جزالرینی اسقاط ویا تخفیف ایدہ بیلیر .

رئیس جمهور ، بیوک ملت مجلسی طرفندن آہام ایدیلیرک
محکوم اولان وکیللر حقندہ بوصولیتی استعمال ایدہ مز .

مادہ ۴۳ رئیس جمهورک تخصیصاتی قانون مخصوص ایہ
تعیین اولنور .

مادہ ۴۴ باتس وکیل ، رئیس جمهور جانبندن و مجلس
اعضاسی میانندن تعیین اولنور .

سائر وکیللر ، باش وکیل طرفندن ، مجلس اعضاسی
آرہ سندہ انتخاب اولنورق ہیئت عمومیہ سی رئیس جمهورک تصدیقیہ
مجلسہ عرض اولنور .

مجلس مجتمع دکلسہ عرض کیفیتی مجلسک اجتماعنہ تعلق
اولنور .

حکومت خط حرکت سیاسی نقطہ نظرینی اعظمی برہفتہ
ظرفندہ مجلسہ بیلیرر و اعتماد طلب ایدر .

مادہ ۴۵ وکیللر باش وکیلک ریاستی آئندہ (اجرا
وکیللری ہیئت) نی تشکیل ایدرلر .